

OCTOBER 1949

51e JAARGANG

NUMMER 10

MAANDSCHRIFT VOOR

BIJENTEELT

UITGAVE : VERENIGING TOT BEVORDERING DER BIJENTEELT IN NEDERLAND

VERMEERDERT UW KENNIS!

Thans begint weer een nieuwe serie schriftelijke cursussen:

OOGST MEER HONING!

**B-CURSUS, VOOR BEGINNENDE EN NOG MINDER GEVORDERDE IMKERS
G-CURSUS, VOOR GEVORDERDE IMKERS**

De in de vorige seizoenen gegeven cursussen hebben een groot succes opgeleverd, waarvan tal van tevredenheidsbetuigingen getuigenis afleggen.

205 te beantwoorden vragen stelt de Bijenteeltonderwijzer J. B. M. v. d. Belt aan de B. Cursisten, verdeeld over 15 uitgebreide lessen. - 298 te beantwoorden vragen stellen de G. Cursisten op de proef, bij hun bestudering van 20 uitgebreide lessen. - Daarnaast wordt er hoge prijs op gesteld, dat de cursisten zelf zoveel mogelijk vragen stellen, opdat de gegeven leerstof volkomen tot haar recht zal komen. - Niet minder dan 138 foto's en tekeningen verduidelijken bovendien nog de cursussen.

**DE G-CURSUS VORMT EEN UITSTEKENDE ONDERGROND VOOR HET
DIPLOMA PRACTISCH IMKER!**

Vraagt Prospectus, Proefles van de B- of G-cursus en de Teverdenheidsbetuigingen aan de:

STICHTING SCHRIFTELIJK ONDERWIJS — APELDOORN

(Erkend door de Inspectie v. h. Schriftelijk Onderwijs).

„Mellona“ Santpoort

TELEFOON 8225—8610

Koopt weer elk kwantum:

Slinger-, Heideraat-, Pers- en
ruwe Honing, à contant.
Ruwe Raat en zuivere Bijenwas.

Emballage zonodig beschikbaar!!

WIJ KOPEN: Raat-, Slinger- en Pershoning;
Magere en vette korven, emballage beschikbaar.
IN- EN VERKOOP: van Ruwe en Zuivere
bijenwassen. Alles voorradig: Kunstraat f 5.—
per kg. Bijenvolken in kasten en korven. Be-
vruchte jonge koninginnen.
DE GELDERSE BIJENSTAND „ARKADIA“
Telefoon 827 - Lochem.

HONING

te koop gevraagd

prijsopgave en
hoeveelheid aan:

BIJENPARK „DE INSTUIF“
HILVERSUM
EVENTUEEL EMBALLAGE BESCHIKBAAR

H. T. VAN DAM

BIJENPARK
JUBBEGA (Fr.)

Tel. 103 Hoornsterzwaag

GROTE PRIJSVERLAGING

KUNSTRAAT thans per kg. f 5.—
Kunstraat is uit voorraad
leverbaar.

Ontzegelvorken, vernikkeld
met houten handvat f 3.—

Dathe pijp, rood + geel koper
met houtmantel f 6.50

Dathe pijp, koper zonder hout-
mantel f 5.50

Honingflacons, inhoud ½ kg
met metalen deksels en car-
toninlagen, per 100 f 14.—

Honingflacon, inhoud ¼ kg,
compleet f 12.—

Kaasdoek, breed 1 m, per m f 1.—

Kaasdoek, breed 1.60 m, p. m. f 1.60

Zendt ons Uw Was ter verwerking tot
Kunstraat.

Zuivere Was tot Kunstraat f 1.— per
kg werkloon.

Wij leveren alles op het gebied der bijenteelt
tegen de laagste prijzen.

Vraagt onze geïllustreerde prijscourant.

N.V. Bijenstand „Mellona“

v.h. J. de Meza, Santpoort, tel. 8225

**GROOTSTE BIJENPARK EN FABRIEK
VAN BIJENWONINGEN**

Leverd alles voor de Bijenteelt!!

Voerbakken, Voederflessen, Stromatten, en alles
wat goed is voor de winterzit der bijen
Geïllustreerde prijscourant gratis!

Het bijenvolk

één moer, één huis,

Het imkersvolk

één BIJENHUIS

Maandschrift voor BIJENTEELT

UITGAVE VAN DE VEREENIGING TOT BEVORDERING DER BIJENTEELT IN NEDERLAND.

Redacteur: R. P. GROENVELD.
Adres Redactie en Administratie: Bijenhuis
Wageningen, Tel. 2863. Postrekening 27772

Commissie van Redactie: A. S. PLANTING, B. A.
v.d. SANDE en A. VINK. Adviseurs: De Rijksbijen-
teeltconsulenten. Vaste medew. JOH. A. JOUSTRA.

deze maand op de Bijenstal

VOORAL voor de imker, wiens bijen de heide bevlogen hebben, is het dikwijls moeilijk om zijn volken op 1 October reeds volledig opgevoerd te hebben. Het is echter zaak daarvoor thans met spoed te zorgen: als het weer koud wordt, nemen de bijen het voer slecht of in het geheel niet meer op. Bovendien wordt het voor de bijen hoe langer hoe moeilijker om voldoende warmte te produceren voor het verzegelen van het in de cellen opgeborgen voedsel. Na alles, wat er de laatste tijd over de inwintering geschreven is, zullen we volstaan met enkele praktische wenken:

1. Zorg, dat de bijen over de raampjes heen van de ene „straat” in de andere kunnen komen. Dat kunt u doen, door een goede dekplank te gebruiken, die bijenruimte boven de toplatten van de raampjes laat.

U kunt hetzelfde bereiken, als u onder de dekkleedjes een paar latjes legt, die dwars over de raten liggen.

De op deze wijze geschapen bijenruimte maakt het de bijen mogelijk zich van de ene straat naar de andere te verplaatsen. Verzuimen we dit, dan kan het gebeuren, dat de in één of meer straten opgesloten bijen het volk niet kunnen volgen als het zich verplaatst. Zo'n afgescheiden deel komt meestal om. Als de koningin zich daarbij bevindt, is dit noodlottig voor het volk.

2. Zorg voor een poreuze bedekking. Het wintervolk heeft van nature geen warme bedekking nodig. We hebben echter in het leven van onze bijen ingegrepen door ze kunstmatig te voeren en met dit voer hebben we overtollig vocht toegediend. We moeten er nu voor zorgen, dat ze dat overtollig vocht zo gemakkelijk mogelijk weer kwijt raken, zonder dat ze daarbij onnodige activiteit behoeven te ontplooiën. Als u een dekplank gebruikt, zorg er dan voor dat de daarin aanwezige opening, bedekt met een stukje gaas, als uitlaat voor vochtige lucht naar boven dienst doet. Sommige dekplanken sluiten de kast op zij niet geheel af. Ook dat is van belang voor de afvoer van vochtige lucht. Vooral als de dekplank glas bevat, moet deze warm, doch poreus worden bedekt met kleedjes of, nog beter, met een stromat. Het vocht krijgt dan minder kans om tegen de binnenzijde van het glas te condenseren. Als we geen dekplank gebruiken, kunnen we alleen met een stromat volstaan. Meestal wordt die, met de nodige bijenruimte er onder, zo op de ramen gelegd. Na enige tijd echter is de onderzijde geheel dichtgekit en laat geen vochtige lucht meer door. Daarom leggen we er liever een kleedje onder, b.v. van grove jutte, dat nu en dan door een ander vervangen kan worden.
3. De vochtige lucht, die door de bedekking passeert, moet uit de kast kunnen ontsnappen. Daartoe dienen de ventlatie-openingen voor en achter in het dak. Zorg er dus voor, dat deze open zijn. Voor muizen mogen ze worden afgesloten met een strookje gaas of koninginnerooster. Het laatste is het beste: opgesloten bijen kunnen er door ontsnappen.
4. Door het dak mag geen vocht de kast kunnen binnenkomen. Maar ook aan de onderzijde moet het vocht worden geweerd. De kasten staan uiteraard een eindje van de grond. Als het nodig is, leggen we een stuk asfalt papier op de grond onder de kasten, waardoor deze voor opstijgend vocht gevrijwaard zijn. In de komende maanden kunnen we onze bijen nog slechts aan het vlieggat waarnemen; van ingrijpen in het binnenste van de bijenwoning kan geen sprake meer zijn. Onze gereedschappen hebben we derhalve niet meer nodig en we

(vervolg op pag. 150)

Een nieuwe bijenkast

de B.H.I. bijenkast „het ideaal”

In een der stands van de 9 April j.l. gehouden bijenmarkt te Nijmegen werd voor het eerst een nieuw type bijenkast tentoongesteld, dat veel belangstelling trok.

Bij „insiders” was 't in de omgeving van Nijmegen reeds lag bekend, dat de imker v. Hezewijk uit Mook sedert enige jaren proeven neemt met een bijenkast, waarvan broed- en honingkamer niet op maar achter elkaar geplaatst zijn. Op de tentoonstelling „Bij en Blom” van verleden jaar was het proto-type van deze kast tentoongesteld, maar kreeg door gebrek aan toelichting niet de belangstelling die het verdiende.

Thans brengt een meubelfabriek deze kast in de handel en de eerste „tentoonstellingsexemplaren” zijn voor de belangstellenden te bezichtigen. Moge het principe niet van het proto-type verschillen, het uiterlijk en de afwerking verschillen des te meer.

Werd het proto-type verleden jaar door enige kijkers spottend betiteld als „kinderlijkstje”, thans wordt een sielrijke kast aangeboden, terwijl tevens duidelijk gestreefd is iets **degelijks** aan te bieden. (Zwaar hout, zwaluwstaarten, etc.).

De twee vliegplankjes, aan de voorzijde van elkaar gescheiden door een verticaal schuin plankje, doen denken aan een „dubbele woning” in een stadswijk.

De vorm in zijn geheel lijkt wel het model van een lang gerekte Brabantse boerderij, met huis en „deel” onder één dak.

De groene lakverf of **glanscarbolineum** (een nieuw product) geeft het geheel een fris aanzien.

In de namiddag, toen wij de bijenmarkt bezochten, werd de toelichting gegeven door een jonge man, een zoon van de fabrikant, die, hoewel zelf geen

imker, z'n lesje keurig kende en enthousiast voordroeg.

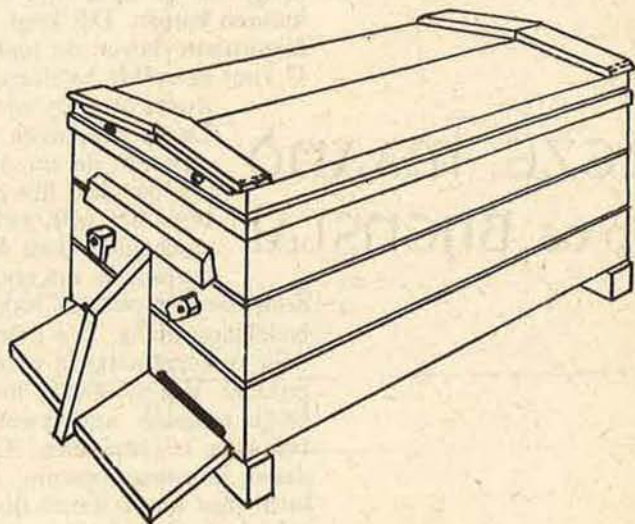
Hij somde vlot de talrijke voordelen op, die de kast bezit boven 't meest gangbare Simplex-model en verwees naar de bijenstal van de heer v. Hezewijk, die reeds enige jaren een veertigtal van deze kasten toelst aan de praktijk.

Ik volg de jonge propagandist op de voet, aan de hand van de aantekeningen, die ik maakte.

Behandeling. Door optillen van het deksel heeft men de 18 ramen van de kast inééns voor zich. Dus geen tijdrovend afbreken meer om bij het broednest te komen. Het deksel is door een zeer ingenieus en uiterst eenvoudig slot te sluiten.

De controle van 't volk is dus al heel eenvoudig.

Vergroting broednest. De kast is door een tussenschot in de vorm van een raampje in twee delen

te verdelen, die men naar willekeur door verschuiving van dit tussenschot vergroten of verkleinen kan. Men kan dus het broednest juist de grootte geven die het in de voorzomer nodig heeft, raam voor raam, wat de warmtehuishouding van het broednest ten goede komt.

Overwintering geschiedt in de achterste helft van de kast, dus ver van het vlieggat. Uitvliegen door vals-licht-effect van de sneeuw is onmogelijk, daar dit licht niet tot in de kast doordringt.

Het reizen is al heel eenvoudig. Geen reisstangen of touwen om de onderdelen bij elkaar te houden, geen reisraam (er is gezorgd voor voldoende ventilatie), de kast is **steeds** reisklaar, kan zonder meer zó opgepakt en vervoerd worden, na de vliegplankjes opgeklapt te hebben. Twee sterke, brede handgrepen, één aan de voorzijde, één aan de achterzijde, maken het opnemen gemakkelijk. De bodemlatten hebben de omgekeerde vorm van het dak, zodat men zonder gevaar van kantelen drie kasten op elkaar kan stapelen.

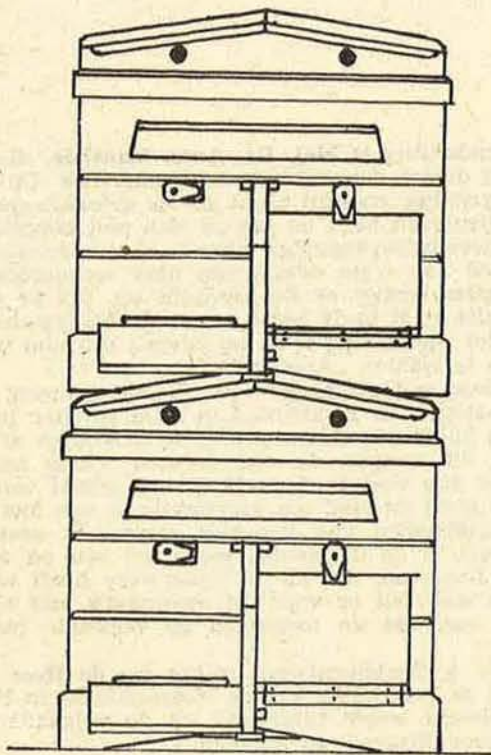
G.

(vervolg van pag. 149)

gaan deze daarom thans grondig schoonmaken. Neem vooral ook uw dathepijp en beroker eens uit elkaar en maak ze goed schoon. Dat verlengt de levensduur. Bewaar uw gereedschappen des winters niet in de bijenstal, doch op een droge plek, b.v. op de zolder. Metalen delen beschermen we tegen roest door ze in te smeren met vaseline. Vergeet ook vooral niet uw voedertoestellen te reinigen en op te bergen.

En tenslotte: ruim uw bijenstal netjes op. Soms staan daar jaar in jaar uit roestige bussen en vuile flacons en andere zaken die er niet horen. Het is thans de tijd om hier orde te scheppen. En pas als de vrouw des huizes vindt dat het er wel netjes uitziet, moogt U tevreden zijn over uw herfstschoonmaak.

Voorkomen van zwermen! Dit is het meest ingenieuze van de kast, het zwermen wordt er geheel door voorkomen. (Hier fronste menig door-gewinterd imker de wenkbrauwen, maar men was over 't algemeen te zeer geïnteresseerd, om met een kort „humbug” geïrriteerd verder te gaan). De jonge man trekt een schuif aan de achterzijde uit, laat even zien dat de trekker niet zó maar op de lat geschroefd is, en toont de toeschouwer dat de kast een dubbele bodem heeft, waarvan de bovenste bestaat uit Zweeds hard-board, dat vocht-bestendig is. In de bodem zitten vier kleine lang-werpige luikjes (1 cm breed en 10 cm lang). Over de volle lengte loopt een lat, die de ruimte tussen de bodems in twee helften verdeelt. Twee van de luikjes zitten aan de voorzijde, twee aan de achterzijde of twee vóór en twee achter de scheidings-plank. Deze bodem fungeert als een soort snel-grovebord, maar is veel eenvoudiger in de behan-deling. Men laat er 't volk tweemaal mee kaal vliegen (waartoe men dan ook het tweede vlieggat aan de voorkant opent) en terwijl de oude moer in de achterste helft rustig doorgaat met eitjes

leggen, fokken de bijen in de voorste helft een nieuwe moer, en **niet méér dan een.**

Is ze bevrucht en ook aan de leg (er zitten dus tijdelijk twee moeren in de kast), dan vangt men de oude moer weg. Het tussenschot bestaat aan vóór- en achterzijde uit een schuif en in het mid-den gaas, zodat het tevens separator is.

Na het doden van de oude moer wordt van het tussenschot voor- en achterkant weggenomen, zodat alleen het gaasraam overblijft. De hele kast krijgt nu dezelfde nestlucht, het volk heeft een nieuwe moer gekregen, zonder dat de broedaanzet stil gestaan heeft.

De bijgeleverde moerrooster past precies in de

kast en het volk kan, nadat de separator verwij-derd en de moerrooster is ingeschoven, beginnen met het opslaan van honing.

Schreef de Roever in zijn boek dat de ideale bijen-kast niet bestaat, de fabrikant meent dat hij ze, zoal niet verwezenlijkt, dan toch zeer dicht bena-derd heeft.

In elk geval is het voor ons land iets geheel nieuws, want, zover mij bekend, is er geen kast met broed- en honingkamer naast elkaar en auto-matische moerverwisseling op de markt.

Nijmegen.

J. A. DE JONG.

Normalisatie van Bijenkasten (Model Simplex)

Door de Hoofdkommissie voor de Normalisatie in Nederland (H.C.N.N.) is ter critiek gepubliceerd het ontwerp-normblad.

(V. 1061 Bijenkast (Model Simplex) 7 blz., formaat A 4).

Deze norm is ontworpen op initiatief van de Rijks-bijenteeltconsulent te Wageningen door de „Com-missie tot normalisatie van de Simplexkast” onder voorzitterschap van dr. ir. A. Minderhoud, Rijks-bijenteeltconsulent te Wageningen. Als secretaris trad op ir. J. Mommers, Rijksbijenteeltconsulent te Tilburg. De Commissie bestond verder uit ver-tegenwoordigers van de bijenteeltorganisaties en van de handel in bijenteeltartikelen.

Het was dringend nodig dat de maten van de als „Simplex-kasten” in de handel gebrachte bijen-kasten werden vastgesteld. Door de handelaren werden nl. verschillende maten aangehouden, zo-dat de onderdelen van verschillende herkomst niet met elkander bruikbaar waren. Getracht is een kast te ontwerpen, waarin de tot nu tot gebruikte ramen gebruikt kunnen worden terwijl omgekeerd de nieuwe ramen te gebruiken zijn in de meeste bestaande kasten. Enkele wijzigingen in de con-structie, welke door de Commissieleden algemeen als verbeteringen werden aangemerkt, zijn opge-nomen, terwijl tevens de aan het materiaal te stel-len eisen in de voorschriften werden vastgelegd.

Op verzoek van de Commissie heeft de H.C.N.N. de voorschriften als Nederlandse norm aanvaard. Zij worden daartoe nu ter critiek gepubliceerd, waardoor belangstellenden in de gelegenheid wor-den gesteld eventuele opmerkingen ter kennis van de Commissie te brengen, opdat daarmee bij de vaststelling van de definitieve voorschriften reke-ning kan worden gehouden. Deze critiek wordt gaarne ingewacht vóór 1 Januari 1950 bij het Cen-traal Normalisatiebureau, Lange Houtstraat 13a te 's-Gravenhage.

De norm is gedrukt op formaat A4, waardoor dui-delijke tekeningen van de diverse onderdelen kon-den worden gegeven.

Zij is verkrijgbaar in de boekhandel en bij de uit-geverij Waltman te Delft tegen de prijs van f 1.50 per stuk, met inbegrip van verzendkosten. Aan abonné's op de groepen van Nederlandse normen 638 (Teelt van insecten) en 674 (Houtwaren) wordt het blad automatisch toegezonden.

Congres-

Flitsen

II

De opmerkzame lezer zal reeds hebben bemerkt, dat het verslag van enkele, op Dinsdag 23 Augustus gehouden voordrachten, uit onze vorige congresflitsen is weggevalen. We beginnen derhalve met dit verslag. Het is wellicht overbodig te zeggen, dat we op de voordrachten in volgende nummers van ons Maandblad nog uitvoerig hopen terug te komen, zodat ieder lid persoonlijk zal kunnen kennis nemen van wat er besproken is.

DINSDAG 23 AUGUSTUS.

De tweede spreekster van de ochtendzitting is **Mej. Dr. Anna Maurizio**, die iets vertelt over de stuifmeel-analyse in dienst van het bijenteeltonderzoek. Op deze voordracht volgt een uitvoerige bespreking, waaruit blijkt dat de geleerde spreekster een gedegen kennis van het bijenleven bezit en dat zij zich niet beperkt tot het gebied, waarop zij zich op zo bewonderenswaardige wijze heeft gespecialiseerd. Na afloop van de discussie heeft zij een ware ovatie van haar toehoorders in ontvangst te nemen. **Dr. Morgenthaler** vestigt er de aandacht op, dat er grote behoefte is aan een instelling, die zich gaat bezig houden met de honing-chemie. Wij weten eigenlijk helemaal nog niet wat honing is en hij beveelt dit punt warm aan in de belangstelling van de op te richten „Apimondia”.

De derde spreker is **Dr. M. Rousseau** met als onderwerp „Beschouwingen over selectie in de bijenteelt en de bepaling van raskenmerken”. De spreker begint zijn voordracht met een woord van hulde aan degenen, die de moeizame arbeid, verbonden aan de organisatie van dit congres, op zich hebben willen nemen. **Dr. Morgenthaler** constateert, dat er nog veel te doen is op het gebied van het onderzoek der raskenmerken en hij geeft de raad om voorzichtig te zijn met het, voorlopig nog op losse gronden, aanbevelen van bepaalde rassen. In sommige landen, in het bijzonder in Duitsland, is op dit gebied reeds het een en ander gedaan en de voorzitter dankt **Dr. Rousseau**, dat hij dit onderwerp heeft willen aansnijden. Uit de discussies blijkt wel, dat er voor dit onderwerp niet alleen grote belangstelling bestaat, doch ook dat de meningen op bepaalde punten nogal uiteen lopen.

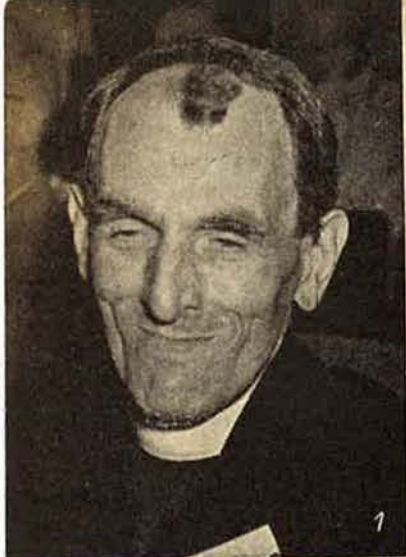
Als vierde en laatste spreker in de ochttenbijeenkomst horen we **de Heer Rolf Lunder**, die een overzicht geeft van de bestrijding van de Nosemaziekte in Noorwegen. De discussie op deze voordracht wordt uitgesteld tot de volgende dag, wanneer **Dr. Gontarsky** eveneens over Nosema zal spreken.

De rij van de sprekers voor de middagzitting, die onder presidium staat van de directeur en secretaris van de Apis-club, **de heer L. Illingworth**, wordt geopend door **de heer Dr. J. Evenius** met een voordracht over de insectenbestrijding en haar invloed op de bijenteelt. Ook voor dit onderwerp blijkt grote belangstelling te bestaan. Niet alleen de wetenschappelijke zijde van het vraagstuk geeft aanleiding tot diepgaande technische beschouwingen en uitwisseling van opgedane ervaringen, doch ook de vraag van de schade en derzelfver regeling wordt, vooral door de Belgische senator **Leysen** hartstochtelijk besproken.

Dr. Rémy Chauvin geeft vervolgens een overzicht van de werkzaamheden van het Instituut voor bijenteelt te Bures sur Yvette, dat zijn werk een paar maanden geleden met een tiental wetenschappelijke onderzoekers begonnen is, die op verschillende onderdelen van de biologie gespecialiseerd zijn.

De bekende **Dr. C. G. Butler** bespreekt de met de kunstmatige inseminatie van de honingbij opgedane ervaringen en schetst in het kort de betekenis van de K.I. voor de bijenteelt. Ook hier een uitvoerige gedachtenwisseling en veel belangstellende vragen.

Als laatste spreker van deze inspannende dag geeft **de heer A. Lehmann** een uiteenzetting over de afzet van en de controle op honing in Zwitserland.

De dag-president, senator **Edmond Leysen** (België) begroet namens de Belgische deelnemers en namens pastoor Haerens, die jammer genoeg niet aanwezig kan zijn, het congres en dankt de voorzitter voor de voortreffelijke organisatie en leiding van het congres. Hij geeft vervolgens het woord aan **Dr. James L. Hambleton** (U.S.A.), die spreekt over de kunstmatige inseminatie van de honingbij. In tegenstelling tot de andere sprekers over dit onderwerp, bepaalt hij zich in hoofdzaak tot het teeltplan, dat in de Verenigde Staten wordt uitgevoerd en dat geheel gericht is op het verstrekken van goede koninginnen aan de praktische imkers.

De discussie over deze voordracht handelt speciaal over de maatstaven, waarnaar de koninginnen en de darren worden beoordeeld.

Dr. Ole Hammer (Denemarken) houdt hierna een voordracht over de nactar-afschieding van rode klaver in zijn land. Het gesprokene wordt met veel tabellen toegelicht. Wegens het vergevorderde uur worden de ingekomen schriftelijke vragen later door de inleider beantwoord.

Dr. C. B. Dennis (Engeland) spreekt vervolgens over het voeren van bijenvolken. De voornaamste conclusie van de spreker is, dat voeren een noodzakelijk kwaad is; men voere slechts als dit absoluut noodzakelijk is en dan zo snel mogelijk.

Prof. J. Guilhon (Frankrijk) brengt hulde aan de heren van Rappard en van Blommestein voor hun dynamische leiding en aan het comité, dat de uitstapjes verzorgt van de met de congressisten meegekomen dames, welk comité op voortreffelijke wijze de cultuur- en natuurschatten van Amsterdam en omgeving voor onze gasten heeft ontsloten. Een hartelijk applaus onderstreept het woord van dank, dat prof. Guilhon brengt aan onze onvergelijkelijke tolk, mej. Baldensperger. In een boeiende voordracht vertelt prof. Guilhon vervolgens iets over een door vliegen veroorzaakte bijenziekte, apimiyase, over de verwekkers, de symptomen, de gevolgen en de bestrijding dezer ziekte.

de apimondia opgericht

De namiddagzitting is gewijd aan de oprichting van de Wereldfederatie van bijenhouders „Apimondia”. Het meest opvallend is de onstuimige vaart, waarmee de besprekingen worden gevoerd. Voor het vertalen van de discussies ontbreekt de tijd; de voorzitter, **Mr. L. R. J. ridder van Rappard** vat telkens het gesprokene in telegramstijl in de twee andere talen samen. De Engelsen vooral moeten even aan het tempo wennen; in hun land zijn zij gewend van onderdeel tot onderdeel en van stemming tot stemming voort te schrijden. Dit heeft hier evenwel geen zin want vele afgevaardigden hebben geen mandaat en de bedoeling is slechts om het eens te worden over de hoofdzaken. En dat levert geen moeilijkheden op. Alle aanwezigen zijn voor de oprichting van Apimondia, allen zijn het eens met de door Nederland uitgewerkte doelstelling en de voornaamste middelen om het doel te bereiken. De verdere uitwerking wordt opgedragen aan een commissie, bestaande uit de heren Illingworth (Engeland), Hambleton (U.S.A.), Bouchardeau (Frankrijk), Cabezas (Spanje), Mentzer (Duitsland) en de Roever (Nederland). Secretaris van dit comité is Dr. Otto Morgenthaler (Zwitserland). Het comité zal op het volgende congres, dat in 1951 in Engeland gehouden zal worden, met volledig uitgewerkte voorstellen komen. Men hoopt, dat daar 10 of 12 landen meer vertegenwoordigd zullen zijn dan op het Amsterdamse congres.

Door het in zo korte tijd bereikte resultaat waren de afgevaardigden reeds in een enigszins feestelijke stemming geraakt, een stemming, die des avonds ook

het officiële diner

kenmerkt. Het congres is vermoeiend geweest en het is de deelnemers aan te zien, dat ze blij zijn, dat de spanning en de inspanning van het werk nu voorbij zijn.

De rij der feestredenaars wordt geopend door Z.E. de Minister van Landbouw, Visserij en Voedselvoorziening, de heer **S. L. Mansholt**, die begint met te constateren, dat, economisch gezien, de bijenteelt een moeilijk probleem is. De belangstelling voor bijen bij fruit- en zaadteelt is echter groeiende en de resultaten der bijenbestuiving spreken voor zichzelf. Van veel belang acht spreker het, dat een zo groot aantal mensen bijen houdt en bestudeert. De imker leeft in nauw contact met de natuur en van dat contact gaat steeds een veredelende invloed uit. Spr. hoopt, dat dit congres de imkers uit alle landen nader tot elkaar zal hebben gebracht en spreekt zijn beste wensen uit voor de imkers en hun organisaties.

En hiermee zijn de sluitende welsprekendheid geopend. Opvallend is de warmte en de eerbied, waarmee vele sprekers onze Koningin en Haar Huis gedenken. Menige toespraak eindigt met een enthousiast „Leve de Koningin!” Het is niet mogelijk alle toespraken weer te geven. In alle talen en toonaarden werd de lof van ons land en zijn hoofdstad gezongen.

Een der Engelse sprekers vreesde, dat de Nederlanders wellicht de illusie koesterden, dat op het volgende congres door de Engelsen even goed Nederlands gesproken zou worden als de Nederlanders op dit congres drie vreemde talen

BIJ DE FOTO'S.

1. Rev. Brother Adam
2. Senator Edmond Leysen
3. Dr. James L. Hambleton
4. Dr. Ole Hamer
5. Dr. C. B. Dennis
6. Prof. J. Guilhon
7. Z.E. Minister
S. L. Mansholt

gesproken hebben. Voor een Engelsman is het trouwens overbodig, zei hij, om Nederlands te leren: toen hij in zijn beste Nederlands een tramconductor de weg gevraagd had, had deze hem in uitstekend Engels te woord gstaan.

De heer Mentzer (Duitsland) zei met grote aarzeling naar Amsterdam gekomen te zijn. Zichtbaar ontroerd constateerde hij, dat het de bijen geweest zijn, die de eerste brug tussen zijn volk en het Nederlandse geslagen hebben.

Mevrouw Cabezas (Spanje) dankte opgetogen voor al het moois, goeds en liefs dat zij in ons land ondervonden had en zij preee de beminlijkheid, de geest en de humor, die het congres hadden gekenmerkt. „Als we vertrokken zijn naar ons land, zullen onze beste wensen bij u zijn!”

De heer Tychsen (Denemarken) groette alle deelnemers namens de 37000 Deense imkers, in het bijzonder namens lid no. 28637, Z.M. Koning Frederik de Negende van Denemarken. Hij eindigde zijn toespraak in de Nederlandse taal met de woorden „ik heb mijn hart in Nederland verloren.”

De heer Leysen (België) kon, als goed senator, uiteraard niet met een minister aan één tafel zitten zonder die gelegenheid te benutten hem toe te spreken. In een vurige rede gaf hij uitdrukking aan de wensen van de Belgische en Nederlandse imkers inzake de accijnsvrijdom voor bijensuiker.

Dr. O. Morgenthaler (Zwitserland), nog onder de indruk van de taak, die Apimondia op zijn schouders had gelegd, sprak zijn grote bewondering uit voor de voortvarendheid, waarmee het congres vaste vorm had gegeven aan de wereldfederatie, die op het vorige congres, te Zürich, nog slechts een vaag en zwevend project was.

De laatste spreekster was mej. Baldensperger, die als tolk voor dit congres ook „even” Nederlands heeft geleerd en die allen verraste door in zuiver Nederlands een beminlijk en bewogen woord van dank te spreken voor al het moois, goeds en vriendelijks, dat Nederland het congres geboden heeft.

Het slotwoord van de voorzitter was een sprankelend vuurwerk van geest en vernuft. Alle sprekers van het congres, alle dag-voorzitters en allen, die meegewerkt hebben aan de organisatie van het congres, staan nog eenmaal in het felle licht van zijn humoristische welsprekendheid en goedmoedige spot. En daarmee is dan het eigenlijke congres geëindigd.

Na afloop van de imkersdag hebben we met weemoed in het hart afscheid genomen van onze buitenlandse vrienden. Vooral dit persoonlijk afscheid heeft ons duidelijk gemaakt, dat het congres voortreffelijk geslaagd is. De laatste gast, die we, na afloop van de imkersdag, de hand drukten, was onze Turkse vriend Ihsan Kayin, die ons met tranen in de ogen verzekerde, dat deze week de schoonste van zijn gehele leven was geweest. De wens, waarmee de voorzitter op de eerste congresdag zijn begroetingstoespraak besloot, is in vervulling gegaan: we kunnen terugdenken aan vele gelijkgezinde mensen, die, hoe verspreid ze ook over de hele wereld mogen wonen, door het Amsterdamse congres onze vrienden voor het leven zijn geworden.

TER NAVOLGING I

In het voormalig kasteel Assumburg is een model jeugdherberg gevestigd. Jan Post, de vader en leider van dit, in de gemeente Heemskerk bij Beverwijk gelegen, nuttig instituut, is een goed organisator en groot bijenthousiast. In het winterseizoen organiseert hij culturele weekenden, waarvoor grote belangstelling bestaat. Het laatste weekende was aan de bijen gewijd.

Ondergetekende had 't voorrecht op Zaterdag 27 April voor een honderdtal jeugdige treksters en trekkers een bijenpraatje te mogen houden en enige toepasselijke filmpjes te vertonen. Verder werden in groepen excursies gemaakt naar bijenstanden van leden der afd. Beverwijk.

Een mooi stukje propaganda, waarop vader Post, de afd. Beverwijk en ondergetekende met voldoening kunnen terugzien.

J. H. VAN DIJK.

Bilthoven.

Het Congres op de heide bij Terlet.

(Foto: Daniël Mercier, Annonay)

Imkersdag 1949 Arnhem

Stralend feest in onvolprezen natuur

„Laten wij in ons mens-zijn bewijzen het onderscheid te kennen tussen mens en bij”

Arnhem en Nijmegen boden vlag aan

De vlag!

Hieronder wagen wij ons aan een beschrijving van de door de afdelingen Arnhem en Nijmegen onze vereniging aangeboden vlag. Welaan: de vlag is blauw, een blauw dat herinnert aan de korenbloem. Op een hemelsblauwe cirkel, in het midden, staat helgeel Nederland in cellen-contouren afgebeeld, waaroverheen de bijenkoningin vliegt. Rondom die cirkel in witte letters de naam van onze vereniging, welke het middenveld omvatten.

Inderdaad, de imkersdag 1949 is een stralend feest van de vriendschap geworden, zoals onze algemeen voorzitter het in zijn begroetingsrede uitdrukte Een stralend, zonnig feest, waarop vaderlandse „bieboeren”, samen met dieper ploegende imkers uit vele landen van de aardbol zich één gevoeld hebben in hun liefde tot dat kleine, nijvere wondertje van Gods schepping: de bij. Stralend was het feest om de zon, die fel scheen boven het onovertroffen en onvolprezen Openluchtmuseum van Arnhem. Stralend ook om het brillante woord van de algemeen voorzitter, de heer ridder van Rappard, een waterval van welwillendheid en goede bedoelingen, schone wensen en uit het hart gegrepen woorden. Stralend om het opfrissende, luchtige spel van de Nijmeegse dan-eressen, maar stralend vooral om de sfeer van eenheid, die de tweeduizend imkers in Arnhem bezielde.

Neen, het is niet de schuld van de heer Put geweest, dat de samenkomst in het openluchttheater ruim een half uur te laat begon. Hij zat er letterlijk van in de put. Niettemin wist hij met een even tactisch als gevoelvol woord begrip voor de vertraging te wekken. Het wachten was n.l. op de congresleden. Zij hadden even gewijld op de militaire begraafplaats op de Grebbeberg om daar de nagedachtenis te eren van allen, die voor de vrijheid van de beschaafde wereld hun leven gaven.

Zoals gezegd: de heer Put, voorzitter van het organisatiecomité Imkersdag 1949, verontschuldigde de vertraging voortreffelijk en toen tegen kwart voor twaalf de algemeen voorzitter, en na hem de buitenlandse gasten het theater birnenkwamen, klonk een spontaan applaus van de tribunes. In het gezelschap van de algemeen voorzitter bevonden zich de Commissaris der Koningin in Gelderland, Z.Exc. Dr. C. G. C. Quarles van Ufford, de loco-burgemeester van Arnhem, wethouder J. Bronkhorst en Mr. Smit, de conservator van het Openluchtmuseum, dat eigenlijk met een meer Zondagse naam heet: Rijksmuseum voor Volkskunde.

De heer Put sprak de imkerende Nederlanders en de reeds genoemde autoriteiten toe en tenslotte de buitenlanders, die achtereenvolgens in 't Engels, Frans en Duits door hem verwelkomd werden. Dat woord van welkom noemde de heer Put een voorrecht. Terecht! Is niet elke imkersdag een manifestatie van de eenheid der Nederlandse imkers? En is er, zo zei spreker, voor deze manifestatie schoner entourage denkbaar dan de bij uitstek Nederlandse omgeving van het Openluchtmuseum? Dankbaar huldigde hij de heren Dr. Win. Roukens, directeur, Mr. Smit, conservator en de heer van Bon, chef van de technische dienst van het museum, voor hun hartelijke en loyale medewerking bij de voorbereidingen.

Het was een echt glorieus moment toen de heer Put namens de organiserende afdelingen Arnhem en Nijmegen — maar

eigenlijk en symbolisch, zo zei hij, namens alle afdelingen — een prachtige grote vlag aanbood. Hij verbond er één restrictie aan. Deze vlag zou telkenjare boven de imkersdag moeten wapperen! Geen wonder dat de algemeen voorzitter die restrictie graag aanvaardde. En de vlag!

De algemeen voorzitter!

Het geluid van ridder van Rappard's stem verried de zware Congresweek, die hij achter de rug had. Maar, wat ook van het Congres geleden mocht hebben: zijn woordenvloed was geenszins opgedroogd. Onder hartelijk en langdurig applaus heeft hij de prachtige oude boerenwagen, die als spreekgestoelte dienst deed, beklommen. Met gloed heeft hij betoogd, dat imkerend Nederland een boodschap voor de wereld heeft, een boodschap van goedwillen, een boodschap van vriend-

Bij DE FOTO's:

Boven:~

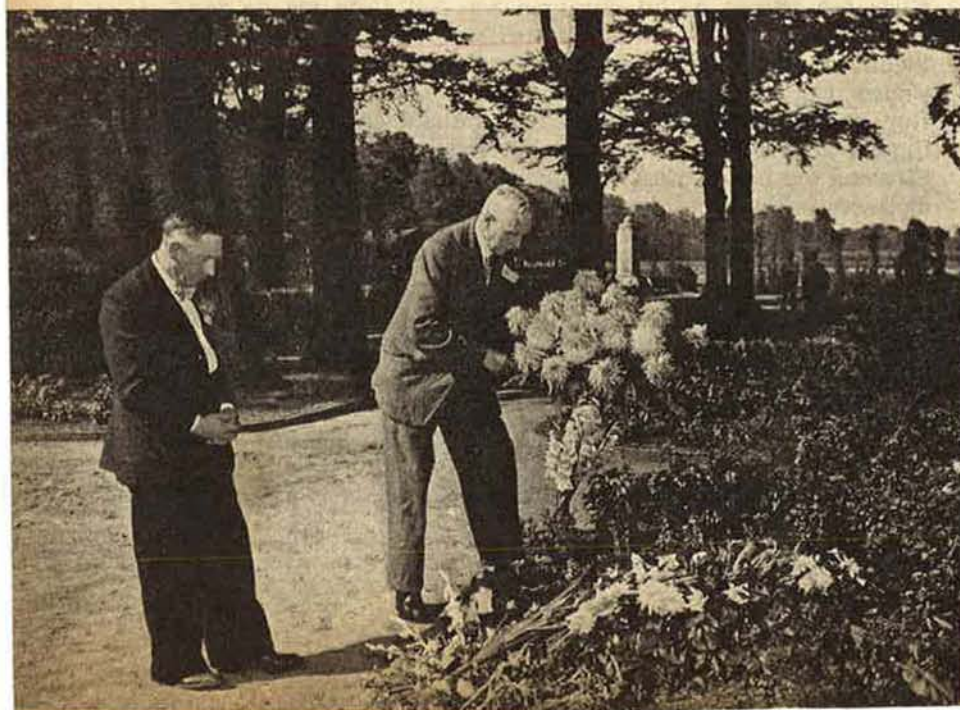
Vanaf deze boerenwagen sprak de heer J. E. W. Put, voorzitter commissie Imkersdag 1949, zijn begroetingswoord.

Midden:

Onze algemeen voorzitter, Mr. L. R. J. ridder van Rappard, spreekt de openingsrede uit.

Onder:

Een ontroerend moment was het toen de congressisten, op de heenreis naar Arnhem, een bezoek brachten aan „de Grebbeberg” om bloemen te leggen en een moment te vertoeven aan de graven der gesneuvelden.

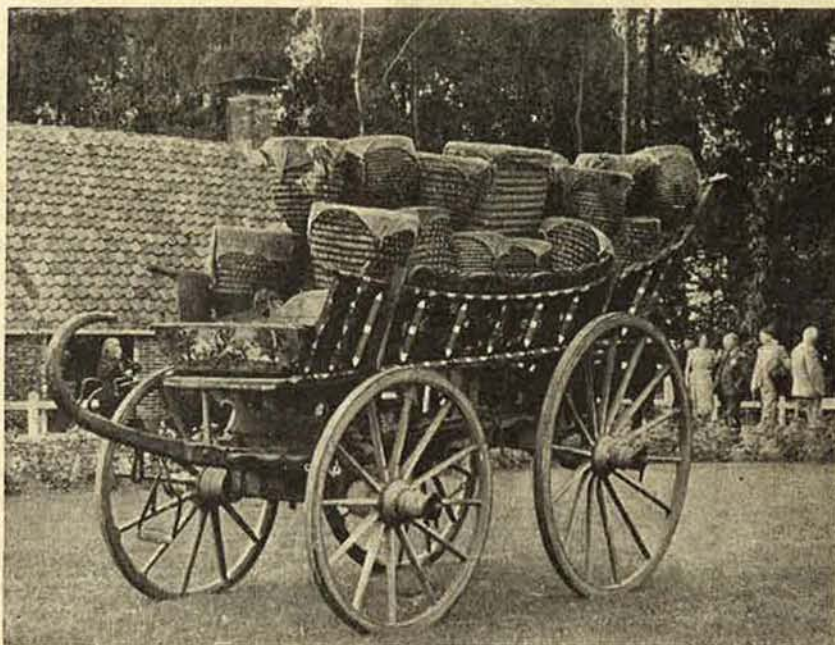

schap op internationale basis. De heer en mevrouw Quarles van Ufford kregen een stijlvol welkomstwoord te horen. „Gelderland is de schoonste provincie van ons land en het feit, dat wij de vele buitenlanders hierheen gebracht hebben, kan slechts goodwill kweken voor uw gewest”.

Voor Arnhem's loco-burgemeester had de algemeen voorzitter een alleraardigste vergelijking. Wij imkers, aldus spreker, hebben, evenals U en uw mede-bestuurderen, een volk te leiden. Indien dat niet deskundig gebeurt, als een bruid de volkshuishouding gaat doen, is de chaos onvermijdelijk. En de vakman heeft al zijn kennis en liefde en toewijding nodig om orde te scheppen onder het volk en om de korf weer op rust te brengen. U hebt, aldus de algemeen voorzitter, uw volk verstrooid aangetroffen en uw korf overhoop gehaald terug gevonden! Thans te kunnen constateren dat uw volk weer rustig onder goede leiding bijeen en de korf weer op orde is, is mij een vreugde. Temeer daar dit geschiedt in aanwezigheid van vertegenwoordigers van twintig landen. Zij kunnen hier

Onder: Ook de tentoonstelling in de Oude Molen van het museum trok aller belangstelling.

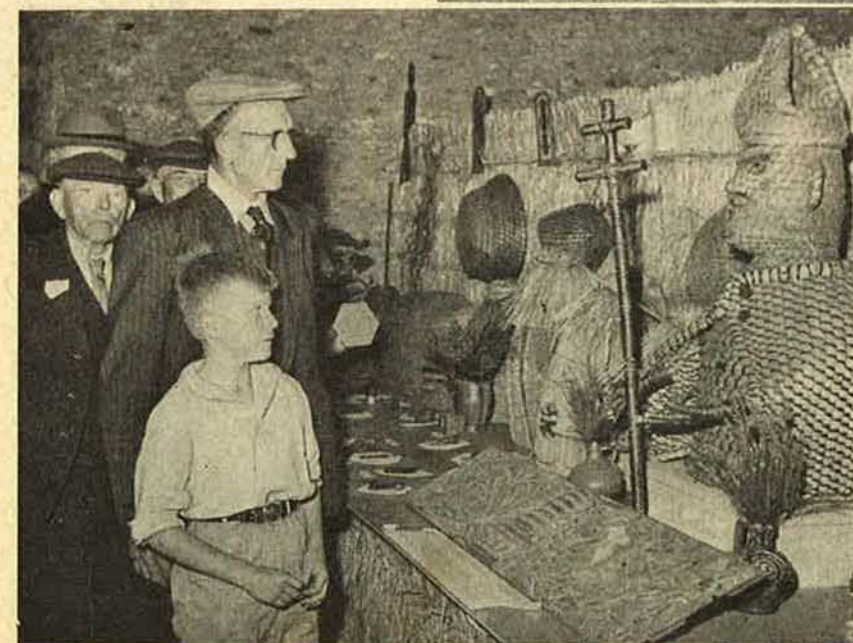
wijsheid. Het zijn deze deugden, die elke imker, waar ter wereld ook, bezielen. In Amsterdam verstonen wij allen elkaar volkomen, ook al was de taalhoeveelheid schier babylonisch. Het was één liefde, die ons allen bijeen bracht, de liefde voor dat kleine onderdeel van Gods rijke schepping. Terugkomend op de door Arnhem en Nijmegen aangeboden vlag wees spreker op de symboliek van het dundoek, die ons vermaant de eenheid te bewaren en te doen wat onze hand te doen vindt,

Boven: Zo werden in vervlogen tijden de bijen vervoerd naar de heide; deze prachtige wagen stond tentoongesteld bij de ingang van het „Nederlands Openluchtmuseum”.

rustig en met vertrouwen in eigen kunnen.

Het Congres in Amsterdam heeft ons duidelijk gemaakt, dat wij — oude bieboeren! — technisch gesproken niet zover zijn als elders in de wereld het geval is. Spreker waarschuwde er voor de wijze van imkeren te blijven aanpassen aan de natuur, de aard van het land, waarin geïmkerd wordt. Wij zijn geen massadier! Hierin onderscheiden wij ons van de bij. Wij doen niet klakkeloos na wat men elders doet, doch leven ons eigen leven, op eigen verantwoordelijkheid.

zien dat Nederland niet versaat en dat het energiek de geleden schade herstelt.

Zich richtend tot de tallozen op de tribunes zei spreker zich te verheugen in de hechtheid van de band, die de Nederlandse imkers bindt, een band „die velen ons benijden kunnen”. Hij ging dieper in op het karakter van de imker. Door direct contact met Gods natuur leert de imker bescheidenheid en

Denkbeelden van onze moderne tijd willen de mens ondergeschikt zien aan de massa. Men mene toch niet dat het gevaar voor de Vermassing geweken is. Nauwelijks is de ene ramp voorbij of een andere verduistert de horizon. Nieuwe ideologieën willen ons allen gelijk maken, gelijk in behoeften, gelijk in geestelijk en stoffelijk bezit. Laten wij in ons

Truusje, de declamatrice.

mens-zijn bewijzen dat wij het essentiële onderscheid kennen tussen mens en bij.

Een aardig gebaar was het aanbieden van enkele kleine, maar zeer gewaardeerde souvenirs aan de heer en meyr. Quarles van Ufford, aan wethouder Bronkhorst en aan de voorzitters van de organiserende afdelingen, de heren v. d. Sande (Nijmegen) en Put (Arnhem). Nadat de heer Put daarvoor had bedankt, vroeg hij aandacht voor wethouder Bronkhorst, die er zijn vreugde over uitsprak, dat de imkersdag in Arnhem gehouden werd en nog even inging op de vergelijking, door de algemeen voorzitter getrokken. Wij hadden, aldus de loco-burgemeester, bij onze terugkeer in de korf slechts werkbijen, die — al werden zij slecht gevoed — enorm hebben gewerkt. Gelukkig vermeerdert ons volk zich niet zo snel als uw volken. Wij kunnen niet, gelijk U dat doet, maar korven aan-

dragen, zoveel als nodig! U hebt, zo ging spreker verder, een mooie nieuwe vlag gekregen. Ik feliciteer U daarmee en spreek de wens uit dat deze vlag over een steeds groeiend leger van Nederlands imkers mag wapperen. En, als ik dan een klein beetje de chauvinistische Arnhemmer mag zijn, verbind ik daaraan een andere wens: moge deze vlag nog enige keren in Arnhem uitwaaien. Gij staat in uw imkeren heel dicht bij de natuur, ge zoekt die natuur. Welnu, Arnhem kan U die volop en weergaloos schoon bieden.

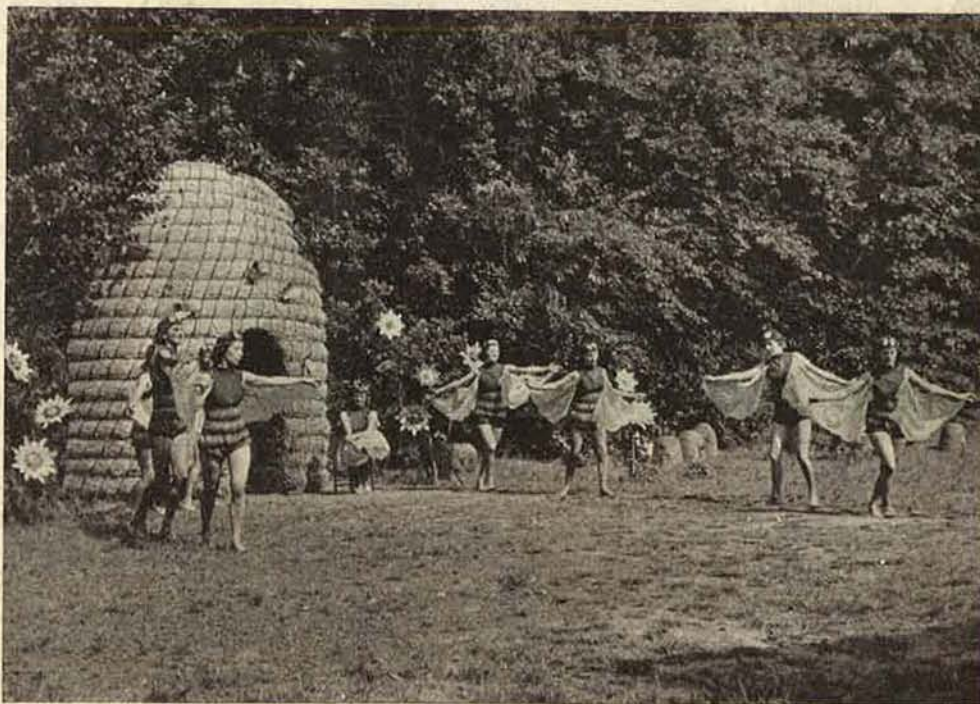
Het spelletje.

Misschien is er van te voren teveel reclame gemaakt voor het spelletje. Misschien! Er waren heel wat imkers, die van de officiële plechtigheid in het theater het spel het belangrijkste meenden. Dat was niet zo bedoeld! De organisatoren hadden slechts de intentie een luchtige noot te brengen in de ernstige spreekseer. Welaan, daarin zijn zij voortreffelijk geslaagd. „Het bijenleven van lente tot herfst”, op teksten van Han van Erde Dubois was een luchtig, fris gevalletje, geestig, duidelijk, charmant, je zelfs boeiend. Waaraan dat te danken was? Aan Truus (de declamatrice) en Jenny (de imker). Zonder een zweem van declamatorisch dikdoen en toch met zuivere articulatie en helder aanvoeren declameerde Truus de verzen en Jenny danste daarop zó geestig en zó goed verstaanbaar, dat het een ware lust voor oog en oor werd. Het ballet van de bijenkoningin en haar hofdames verhoogde de sfeer en werd, blijkens het stevige applaus, oprecht gewaardeerd. Het was een sluitstuk van de ontvangst, dat nog lang in de herinnering zal voortleven. Geen wonder dat voorzitter Put met bloemen kwam aandrigen.

Wel iets te laat, maar in de allerbeste stemming, zetten, na dit echt feestelijk intermezzo, de imkers en immenvrienden zich aan de lunch.

Tot drie uur.

Na de lunch, die door de grote massa zittend of wandelend genuttigd werd (het was jammer dat de uitdeling van lunchpakketten en koffie niet zo vlug ging als de organisatoren hadden gewenst), maakte men een druk gebruik van de rondgangen door het uitzonderlijk mooie museum. Deskundige

De koningin met haar gevolg tijdens het spel „van Lente tot Herfst”.

gidsen maakten de mensen wegwijs in de schoonheid uit vroeger eeuwen, die hier bijeengebracht is. Mr. Smit, de conservator, had na het spelletje, toen hij de imkers verwelkomde, al op dat kostelijk bezit van het openluchtmuseum gewezen en het was dan ook geen wonder dat zeer velen links en rechts over het uitgestrekte terrein gingen. De kleine tentoonstelling, die ingericht was in de grote molen „De Bovenkruier” had natuurlijk extra de belangstelling. Daar immers waren imkersgereedschappen uit de oude tijd — ja zelfs uit de oertijd! — te zien. Dat ook heel veel imkers hun gang maakten naar het nabije Burgers-dierenpark mag niet verwonderen. Daar immers leeft de natuur. En wat zou een imker dan nog verder zoeken?

Het witte doek.

Klokke drie uur ging in de filmzaal, waarbinnen zich een goede zeshonderd belangstellenden verenigd hadden, het licht uit. Op het witte doek verschenen een tweetal buitengewoon interessante g kleurde Schotse lijnenfilms die niet nagelaten hebben indruk te maken op de velen, die er terecht hoge verwachtingen van hadden.

Direct hierna was het woord aan de Oostenrijkse bijenteelt-leraar Hans Peschetz, die een inleiding hield over de Carnica-bij.

De heer J. H. van Dijk uit Bilthoven — die ook voor de films gezorgd had — vertaalde hetgeen de heer Peschetz te berde bracht voor de vuist weg en in vloeiend Nederlands. Hij verdient wel een bijzonder woord van dank.

De buitenlanders — en heel veel van onze eigen leden — vertrokken na de lunch met bussen naar de speciaal ingerichte bijenstand op de Imbosch en zij hebben daar hun ogen uitgekeken op het Nederlandse imkeren. Onder andere hebben zij op de Imbosch kennis gemaakt met de Nederlandse heidehoning, die zij hemelhoog geprezen hebben. Zij waren van dit uitstapje tegen vijf uur weer terug en maakten tezamen met de Nederlandse imkers de slotsamenkomst in het openlucht-theater mee.

Vijf uur heit de klok!

De heer Put sprong lenig weer op de boerenwagen en leidde met enkele woorden de algemeen voorzitter in. Deze begon met te zeggen dat de imkersdag 1949 eigenlijk veel te kort was geweest. Hoe vreugdevol en rijkmakend is één zo'n dag in Gods schone natuur, in een omgeving, die de ware imker dierbaar en vertrouwd tegelijk is. Nu gaat gij, aldus de algemeen voorzitter, weer terug naar uw huis, naar uw korven en kasten, uw volken. Gij stapt weer in de tredmolen van alledag, doch ge zult uw dagelijks werk met meer opgewektheid, met groter ambitie doen nu ge weer een dag lang de vriendschap van uw mede-imkers ondergaan en genoten hebt. Het was een goede dag en de herinnering zal lange tijd levend blijven. Laat ons hopen dat de eenheid, vandaag hier en in de afgelopen week te Amsterdam gedemonstreerd, zal blijven. De eenheid van het bijenvolk rond zijn

koningin moge symbolisch zijn voor de eenheid aller imkers van binnen- en buitenland.

Toen kwamen de dankwoorden. Die moesten gesproken worden, maar ze hadden niets plichtmatigs. De heren Mr. Smit en van Bon werden „benijdenswaardige lieden” genoemd, wyl zij dag in dag uit mogen leven in een stuk natuurschoon, dat moeilijk in woorden op waarde te schatten is. Beide heren droegen een souvenir aan de imkersdag 1949 mee naar huis.

Natuurlijk en terecht kregen de organiserende afdelingen (Arnhem en Nijmegen) een pluim op hun mutsen. Uiteraard kwam de vlag weer op de propen. „Ten eeuwige dage” zal dit dundoek in ere blijven en op elke imkersdag, die de toekomst geven zal, en verder op elke bijzondere bijeenkomst van de vereniging, zal het deze vlag zijn, die de eenheid van alle Nederlandse imkers symboliseert.

Toen de algemeen voorzitter zijn woorden beëindigd had, sprong een der Engelse gasten op de vagen om, met de allerteste bedoelingen, in het Nederlands „een rede” te houden. Hij zeide „geen dokter in bijenteelt” te zijn en geen redehouder”, maar niettemin kwamen zijn woorden recht uit zijn hart en werden zij dan ook als zodanig dankbaar geaccepteerd.

Aan de heer Put was het slotwoord, waarna de vlag gestreken werd en de twintigste Nederlandse Imkersdag gesloten.

Zijn linden, en in 't bijzonder zilverlinden, schadelijk voor de bijen!

Wat de zilverlinde betreft kan ik mededelen, dat ik van bijenbedwelming nimmer iets heb bemerkt, terwijl ik in mijn onmiddellijke omgeving een grote Zilverlinde had staan. We hebben hier ook veel Rhododendrons, maar ook van de Rhododendronvergiftiging, waarover zoveel te doen geweest is, heb ik nimmer iets gemerkt.

A. KOLKMAN.

Enschede.

VERKIEZING HOOFDBESTUUR

De hoofdbestuursleden in de groepen Overijssel-Oost, Veluwe, Utrecht en Zuid-Holland zijn aan de beurt om af te treden.

De afdelingen, behorende tot die groepen, kunnen kandidaten stellen. De namen der kandidaten, vergezeld van een door hen ondertekende verklaring dat zij bereid zijn een (her)benoeming te aanvaarden, moeten vóór of op 10 October 1949 bij het Dagelijks Bestuur zijn binnengekomen. Zij moeten getekend zijn door de voorzitter en secretaris van de candidaatstellende afdeling.

Met leedwezen delen wij mede, dat de heer A. te Winkel het, in verband met zijn gezondheidstoestand, niet in het belang van de vereniging acht, opnieuw een candidatuur voor het Hoofdbestuur te aanvaarden.

UIT DE JAAGKIEPS

...de Coninck brengt in elck Celleken een kleyn wit lanckwerpigh Sadeken / schier gelyck het oelsaet / ofte Weghbresat / maer dunder ender kleynner; daerna als het Saet in dese hoeckige Cellekens is gedaen / soo wort er uyt bevel en voorsichtige regeringe van den Coninck bevolen eenige slymige vochtigheyt van de dauwe / ofte vuylichheyt uyt de Aerde te haelen / oock uyt gebloemte / 't welck zy draegen by 't Saet / dat de Coninck in de Cellekens geleyt heeft en alsoo door die natuerelycke wermte der Bien / die zy over hebben / wort dat ingeleyt Saet / in de witte melckachtige vochtigheyt swillende / en de groeyende / tot dat het Celleken vol is / en als 't nu vol / soo doet het den Coninck toesegeven met was: Dan is daerin besloten die Materie / die de Bien daer in gebrocht hebben: en 't Saet datter den Coninck ingeleyt heeft / is alsdan by vergelyckinge / als een Bie / besloten met zyn doppe: En gelyck het wit van Ey / het voedsel van den doyer is / alsoo is oock het Saet van den Coninck den doyer / en die vochtige materie die de Bien daerin gebrocht hebben / het wit daer het Saet by groeyt. Clutius 1597.

In Gleanings 1949/8 komt een artikel voor onder de titel: Een ton (d.i. 2000 pound) honing van één volk in één jaar. Dit mag ongelooflijk schijnen, maar het is een erkend record.

E. A. Schnetler, een bijenhouder in Westfort, Pretoria, Zuid-Afrika, heeft kans gezien van 20 Maart 1948 tot 19 Maart 1949 van één bijenvolk 2112 pound 12 ounces (d.i. 960 kg) honing te oogsten. Algemeen werd het Amerikaans record van 1000 pound van één volk met een onbepaald aantal koninginnen, als wereldrecord beschouwd.

Schnetler had in voorafgaande jaren met volken met één moer record-oogsten van 820 en 839 pound gehad en wilde een serieuze poging doen om het wereldrecord te breken. In 1945/'46 werd van één volk uit een stand van 30 kasten 565 pound gewonnen. Deze opbrengst was het resultaat van doorlopend toezicht en een nauwkeurig toegepaste bedrijfswijze. In geen enkel opzicht was dit volk aangezet. Gedurende het volgende seizoen kreeg dit volk gelegenheid om gedurende tijden, dat er geen stuifmeel te halen was, surrogaat binnen te brengen. Het resultaat was 598 pound. Een ander volk van dezelfde stand kreeg bovendien, zodra de weegschaal aanwees, dat het volk van zijn voorraad inteerde en de koningin dus het eierleggen zou staken, suikerstroop. Dit volk bracht het tot een wereldrecord van 820 pound. Bij een zelfde behandeling gaf het eerste volk het volgende seizoen 839 pound. Er werd alleen gevoerd in de zes drachtloze perioden.

De voornaamste drachtplanten in de omgeving van de stand waren Eucalyptus-bomen en de hoofd-dracht duurde van half September tot de eerste week in November.

Het pollen-surrogaat werd in poedervorm in de openlucht bij de kasten toegediend, het mengsel van suikerstroop en rauwe eieren met de Boardman voerwijze.

Het door hem bereide drijfvoer zou het stuifmeel volkomen vervangen. Schnetler gelooft, dat de inlandse Zuid-Afrikaanse bij met gele banden van het geslacht Adansonii de meest geschikte is voor Zuid-Afrika. Voor het wegen was een grote schaal nodig, die slechts met moeite van het Departement van Landbouw geleend kon worden.

Op 20 Maart 1948 werd dan het beste volk op deze schaal geplaatst, nadat alle honing was weggenomen. Dit volk had toen tien broedkamers bezet (er werden geen lage kamers gebruikt). Er zaten twee koninginnen in het volk en wel één in de onderste broedkamer en de andere hogerop, beide door moerroosters opgesloten in één broedkamer.

Om het volk te kunnen behandelen was aan de ene zijde een ladder en aan de andere zijde een platform aangebracht, van waaruit men de bovenste kamers kon bereiken. Maatregelen waren genomen dat de hoge stapel niet kon omwaaien.

Nadat de derde koningin was ingevoerd, bestond de kast uit 11 broedkamers. Op zeker moment waren zes moeren aan de leg. Bij het begin van de hoofddracht bleek, dat drie koninginnen voldoende waren om het volk op kracht te houden en het aantal moeren werd daarna op 3 teruggebracht. De stapel was toen 16 kamers hoog.

In de kast zaten drie vlieggaten en de darren werden met darrenvallen weggevangen.

De kast werd dagelijks gewogen, waartoe een commissie was gevormd.

Op 8 October werd nog een record gebroken en wel dat van de hoeveelheid op één dag ingebrachte nectar. Het Amerikaanse record was 36 pound, dit werd 40 pound. Bij het uithalen van de honing werden de volgende getallen geconstateerd:

13-8-'48	92 pound
4-9	65 pound
3-10	289 pound
24-10	349 pound
21-11	520 pound
20-2-'49	543 pound
18-3	253 pound

Deze succesvolle proef van Mr. Schnetler bewijst weer duidelijk een aan ervaren bijenhouders bekend feit, n.l. dat een sterk volk overschot kan geven, terwijl zwakke volken niets geven. Prof. Farrar uit Amerika, die op dit terrein uitgebreide onderzoekingen heeft gedaan, verklaart, dat de hoeveelheid honing, welke door een volk kan gewonnen worden, in meerdere mate bepaald wordt door de verhouding veldbijen tot verzorgingsbijen in de kast dan de beschikbare nectar in de nabijheid van de kast. Het probleem is: hoe een volk op kracht te houden gedurende de tijd dat er niets te halen is. Hierin is Mr. Schnetler volkomen geslaagd.

Het commentaar van de redactie van Gleanings luidt: Klaarblijkelijk moeten er zeer gunstige omstandigheden voor nectar-afscheiding geweest zijn en een overvloed van nectar-gevende planten. Verder kreeg het volk, met meerdere koninginnen, die dit kolossale record vestigde, een uiterst deskundige behandeling vóór en gedurende het seizoen.

Het schijnt dat het merendeel der bijenhouders in dit en andere landen niet erin slagen de maximum honing-opbrengst te krijgen, doordat zij hun volken niet op volle kracht hebben, overkokende van bijen heel in het begin van de hoofddracht.

Het blijkt uit juist ontvangen berichten uit Australië dat buitengewone honing-oogsten tussen twee en vierhonderd pound gemiddeld zeer gewoon worden in dat land. Er zullen wel bijenhouders in de V.S. zijn, die slechts kleine oogsten hadden, die naar Australië of Zuid-Afrika willen verhuizen.

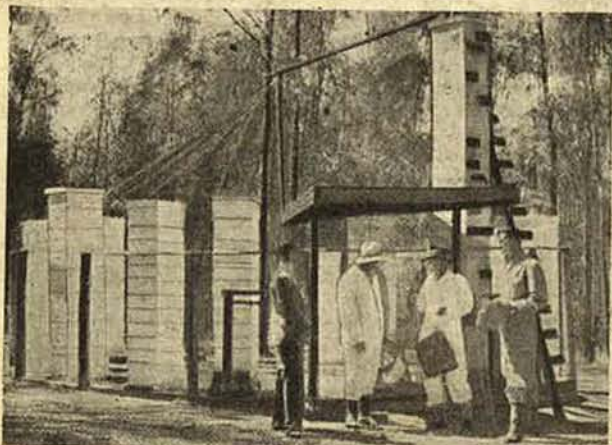
In dezelfde Gleanings vinden we nog een anecdot over Geheime wapens.

Winston Churchill werd op zekere dag lastig gevallen door een hardnekkig vasthoudende criticus. Zeer zachtjes verklaarde de man: „Ik geloof vast, dat wij de vijand met zijn eigen wapens moeten bestrijden”.

„Waarlijk?” antwoordde Churchill, machtig aan zijn sigaar trekkende, „vertel mij eens, hoe lang hebt U nodig om een bij te steken?”

Onze Zwitserse collega's hebben in hun bijenblad een „Hoekje voor het bespreken van nieuwigheden; in het Juli-nummer wordt een honingslinger met behulp van een wasmachine besproken.

Een imker uit Zürich heeft daartoe speciale slingerdozen ontworpen, die in een wasmachine geplaatst kunnen worden. Door het gebruik van rubber stootkussens kunnen deze in elke wasmachine met een boven-opening van minstens 30 cm gebruikt worden. Deze kussens worden op een eenvoudige wijze aangebracht en de dozen zonder meer hiertegen geplaatst. Door de middelpuntvliedende kracht komen zij in de juiste positie te staan. Om het breken der raten te voorkomen wordt een vertind vlechtwerk gebruikt. Met deze roosters worden de raten in de dozen gebracht,

De heren Kotze (secretaris van onze Transvaalse zusterorganisatie), Culbert, Schnetler en Quarmby, bespreken de record-productie. — Op de achtergrond de recordkast.

waarna deze tegenover elkander in de wasketel worden geplaatst, dan langzaam laten draaien. De honing wordt in de dozen verzameld, deze kunnen ongeveer 6 kg elk bevatten. De prijs van twee dozen is Zwitserse franc 87.—.

In de Scottish Beekeeper 1949/6 schrijft C. N. Shivapuri uit India:

Voor enige vrienden die aan asthma lijden, ging ik onderzoeken wat honing als geneesmiddel kon doen. Ik ben blij te kunnen mededelen, dat enige van mijn vrienden geheel genezen zijn. Men moet mijn honingkuur desnoods 5 jaar toepassen. Het diëet is voor patiënten in alle stadia. „Maar de honing moet zuiver, echt en niet met de hand beroerd zijn”.

Ook in de Beeworld 1949/8 wordt over honing geschreven als geneesmiddel tegen deze ziekte, het bericht werd overgenomen uit Biroekteren 1949/4. Het recept luidt: Een grote kop melk wordt 1 minuut gekookt met een theelepel IJslands mos (bij de drogist verkrijgbaar), dit wordt gezeefd en een theelepel honing toegevoegd benevens wat soda-water. Het middel moet op de nuchtere maag ingenomen worden. Dit werd door verscheidene van de vrienden van de inzender met succes toegepast. (De redactie van Beeworld zal met genoegen het oordeel van H.H. medici vernemen).

In de Bienenvater 1949/6 schrijft Dr. Friedl. Ruttner over Liebefeld, het Zwitserse Instituut voor bijenonderzoek; hieruit het volgende:

Het vertrouwen van de imkers in deze inrichting is zo groot, dat zij dikwijls, alsof het een ziekenhuis is, hun zieke koninginnen ter behandeling toezenden. Zo werd er eens een levende moer ontvangen met een briefje van de eigenaar, dat zijn beste teelt-moer, zijn Louise, ziek was. Bij het nazien van het volk had hij haar tussen een paar raampjes gekwetst, waarna de koningin had opgehouden eitjes te leggen, of men zijn Louise niet kon helpen. Dr. Fyg bekeek het geval onder de loupe en ontdekte, dat als gevolg van het drukken het pantser van het achterlijf was ingedrukt. Voorzichtig werd deze plaats, nadat de koningin onder narcose was gebracht, weer recht gebogen en Louise aan haar baas teruggezonden.

Hoe groot was diens vreugde, toen Louise spoedig weer begon te leggen.

Een imker uit Arkansas raadt in het American Beejournal 1949/6 zwavel in poedervorm aan om bijen verwijderd te houden van plaatsen waar men ze niet wil hebben zoals bronnen, drinkbakken, watertanks, stilstaande poelen, waar de bijen komen drinken.

Naar aanleiding van het mussendrama in de Jaagkies van Augustus merkt Dr. Schotman op:

In paragraaf 1701 van Wedmore-Schotman worden de mussen in de eerste plaats genoemd:

„...Allereerst de mussen, die in sommige streken er niet tegen opzien des morgens om omstreeks 10 uur en des middags om 4 uur bijen rond de kast weg te pikken en zo brutaal kunnen worden, dat ze tijdens de drukste bijenvlucht levende bijen van voor het vlieggat wegpikken” (Handboek voor moderne Bijenteelt). Jékavé.

ZWERMEN OF NIET?

In het Augustusnummer laakt de heer Beernink uit Nijkerk het, dat ik een probleem gesteld, doch geen oplossing gegeven heb.

Op zichzelf is dit niet zo erg, want de bedoeling v.m. schrijvers is meestal om de krachten, en vooral de sluimerende, te activeren, in de hoop, dat er iets naar voren komt, dat bruikbaar voor de praktijk is.

Zo is b.v. de heer Beernink uit zijn tent gekomen en geeft zeer praktische aanwijzingen. Zo lossen echter het probleem, dat ik stelde, niet op.

Reeds mijn oude leermeester vertelde mij, als ik al eens over het verhinderen van zwermen sprak: „jongen, aan de bos”, waarmee hij te kennen wilde geven, dat men het volk het beste kan laten zwermen.

In verschillende artikelen, welke ik in de loop van mijn imkerspraktijk onder de ogen heb gehad, werd er de aandacht op gevestigd, dat het zwermen van bijenvolken de volken gezond houdt, bijenziekten er dus weinig vat op hebben en de ontwikkeling vlotter gaat.

Of een en ander ooit wetenschappelijk is onderzocht is me niet bekend, doch het is en blijft een feit, dat men nog steeds zoekende is naar de beste methode om het zwermen te voorkomen, n.l. een methode die in alle opzichten safe is.

Dat deed verschillende onderzoekers, mensen van de praktijk, naar middelen zoeken om een volk te laten zwermen en de nadelen van dit zwermen te ondervangen en men is daarin ook geslaagd.

Voor deze methode heeft men echter een woning nodig van een bepaald systeem, een tweevolkskast n.l., welke van prima materiaal en goed afgewerkt, het beoogde doel benadert.

Het is eigenlijk het ei van Columbus.

In de ene helft van de kast — welke uit precies twee gelijke delen bestaat — wintert men een volk in. Dit volk wordt in het voorjaar zo vroeg mogelijk op zwermhoogte gebracht en zwermt door een ingenieuze vinding door het vlieggat van de andere woning uit. De zwerm wordt nu in het tweede woninggedeelte gestort, de verbinding tussen de beide volken verbroken en als de jonge moeder bevrucht is, een gezamenlijke honingkamer gegeven, nadat door een gaasje beide volken — zonder bij elkaar te kunnen komen — gemeenschap met elkaar hebben.

Het gaat er dus niet om het zwermen te vermijden, maar juist te bevorderen; mijn oude leermeester krijgt gelijk, de zwerm moet aan de bos!

Nu is dit geen gemakkelijke opgave en voor velen onbruikbaar. Dit bemerk ik nu het best, nu ikzelf hele dagen van huis ben. Voor dezulken is deze methode dan ook onbruikbaar, althans nóg onbruikbaar. Maar voor degenen, die thuis of dicht bij huis hun werkkring hebben, is het proberen de moeite waard.

Ook deze methode is al jaren oud en veel nieuws

vertel ik niet. Dat er niet meer door mij over verteld is komt, omdat ik van mijn eerste publicaties erover wat geschrokken ben. Men ging n.l. kasten maken, zoals ze bij ons in gebruik zijn, n.l. twee Simplexkasten aan elkaar. In sommige gevallen lukte de methode best, maar dat zal wel in hoofdzaak aan de bekwaamheid van de imker zijn toe te schrijven en slechts voor een deeltje aan de kast.

Wil men de methode zuiver toepassen, dan dient dit te geschieden met het juiste materiaal, waarbij ik er speciaal ook de aandacht op wil vestigen, dat beide broedruimten niet naast elkaar behoeven te liggen, doch ook achter elkaar kunnen komen. In zekere zin vindt een soortgelijke methode ook plaats bij het separeren met een zwerm boven of beneden.

Met het opschrift: „Zwermen of niet”, bedoelde ik dus, dat we terug moesten naar de oude praktijk van het zwermen, doch gemoderniseerd naar nieuwere opvattingen.

Ik hoop, mijn geachte tegenschrijver, voor wiens artikel ik bijzondere belangstelling koester, hiermede een hint te hebben gegeven.

Misschien is het ook wel iets voor anderen.

JOUSTRA.

Boekbespreking

IMMEKE, de wonderlijke avonturen van een honingbij, door H. van Kruiningen, met een voorwoord van Joh. A. Joustra; 96 pag. geïll. J. Muusses, Purmerend. f 2.75, bij intekening voor 1. Nov. f 2.25.

Een boekje over bijen, dat speciaal voor jongeren geschreven is, begroeten we alleen reeds met vreugde, omdat onze literatuur daarmee zeer schaars gezegend is. Immeke geeft op boeiende en voor jeudige personen begrijpelijke wijze een beeld van de honingbij, dat biologisch verantwoord is. Zelfs de „moeilijke” onderwerpen, zoals de bijendansen, zijn niet vergeten. Zeer terecht zegt de heer Joustra in zijn voorwoord, dat er vele boeken over bijen bestaan, doch weinige, die het verhaal van de honingbij zó juist voor kinderen weergeven.

Wij achten het geschikt voor kinderen van 8 jaar en ouder, doch zijn er van overtuigd, dat ook menig volwassene het met plezier zal lezen. En wie het heeft gelezen en herlezen, zal onwillekeurig de wens in zich voelen opkomen om nu ook eens in werkelijkheid met de bijen te gaan kennismaken. Deze aspirant-imkers zullen dan reeds een ondergrond hebben, die voor hun verdere inkers-loopbaan van onschatbare waarde zal blijken te zijn.

„Immeke” is één van de boeken, die een erevermelding kreeg op de in 1947 door het Utrechts Literair Genootschap, in samenwerking met de Nederlandse Vereniging van Schrijvers uitgeschreven prijsvraag voor een goed kinderboek.

Het boek is van flink formaat, gebonden, gedrukt op goed papier en fraai geïllustreerd door de schrijver, die kunstschilder van zijn beroep is. G.

Op de heide

Mijn God! Geef mij Uw kleuren
Om uit te verven dit festijn,
Geef mij het kardinalen-purper,
De gouden glans van d'ambroziën.

Geef mij het groen der diepe zee,
Van Uwe stalen lucht het blauw,
Opdat ik poge te verbeelden
De kleurendroom die ik aanschouw.

Hoe wilt Ge dat ik zal verklanken
D'immense wijidheid van dit oord?
Gij gaapt, o Heer, Uw poov're dichter
Der mensen tale slechts: het woord.

'n Paarse stip, miljoenen malen
Tot in 't oneindige herhaald,
Ineengevloed tot paarse wade
Die ôprijs hier en daar weer daalt

En golvend voortvliedt naar de einder,
De gouden zonne tegemoet,
Die met haar laatste, vuur'ge stralen
De ganse hemel branden doet

Alsof zij nogmaals wil herscheppen
En uit wil spreiden voor de nacht
De paarse zondvloed die z'aanschouwde,
Dit visioen van kleurenpracht.

En eenzaam sta ik in deez' weelde
En weet U, God, zó dicht nabij.
Hier wijkt terug al wat kan scheiden
Het een-zijn God, van U en mij.

Gij maakte mij, Heer, tot Uw imker,
Verzorger van Uw kleine dier
Dat, mede ook tot Uwe glorie
Ik wegnam thuis en bracht naar hier,

Want puren zij voor mij de honing
— De liefde-druppel van de bloem —
Voor U toch is hun blanke wasraat
Die branden zal tot meerd're roem

In onze kerken, op d'altaren,
Een biddend licht, geluidloos, stil.....
Dat stervend, U met laatste glansen
't Gevangen zonlicht schenken wil.

A. DE HELM

Vragenrubriek

(Vragen en antwoorden te zenden
aan de heer G. J. Lankkamp
te Bathmen)

Vraag 88. Ik had wat rotte peren
in mijn boomgaard liggen, waarop
mijn bijen vlogen. Ik zat er bij te
kijken, toen bijgaand insect er ook
op af kwam, maar inplaats van de
peren te bezoeken, een bij meenam,
even later weer een. Het is mij ge-
lukt het dier te doden; meerdere
exemplaren vliegen rond. Bij mijn
kasten zie ik er echter niets van.
Zijn deze dieren schadelijk voor de
bijen en kan deze roverij ernstige
gevolgen hebben? T. v. H. te N.

Antwoord 88. Het mij gezonden
insect was een bijenwolf, zeer ge-
vaarlijk voor de bijen. Komt meest
voor op zandgrond. In de jaar-
gangen 1935 en 1936 van ons
Maandschrift werd uitvoerig over
dit insect en zijn bestrijding ge-
schreven. Vraag deze jaargangen
eens aan bij de bibliotheek onze
vereniging, adres: Landbouwhoge-
school, Wageningen. L.

Vraag 89. Vele kleine amateurs
zijn niet in de gelegenheid om een
slinger aan te schaffen. Velen zijn
daarbij, zoals ondergetekende, die
te ver van een grote imker afwo-
nen om de honing te laten slingeren
of die misschien te weinig honing
hebben om deze te laten slingeren.

Bestaat er ook een manier of me-
thode om de honing goed uit de
raampjes te krijgen zonder slinger?
C. V. te L.

Vraag 90. Mag ik ook een mon-
ster honing zenden, evenals W. G.
(vraag 86)? Mijn zomerhoning
(linde en liguster?) is ook zeer
donker, niet dik, m.i. is er weinig
aroma aan en is de smaak enig-
zins scherp. In elk geval is hij ab-
normaal donker.

W. A. v. d. W. te H.

Antwoord 90. Ja, gerust! L.

Vraag 91. Heel veel vakuitdruk-
kingen in het Maandblad zijn voor
mij Spaans. Gaarne adres, uitgever
en prijs van een praktisch werk-
boek, liefst met tekening van kas-
ten, zodat ik ze zelf kan maken. Ik
lees steeds van kasten en daar ik
korven heb, zou ik gaarne op kasten
overgaan. Waarom moet men alleen
bij goed weer voeren, bij slecht
weer halen ze toch niet? Hoeveel
suiker per volk? Wat betekent
langzaam voeren? En roven van
bijen? En roer? En inwinteren? En
separeren? En nog veel meer uit-
drukkingen. Zoals u ziet weet ik
er niet veel van en ik doe mijn
kennis liefst bij deskundigen op.

J. v. d. K. te M.

Antwoord 91. Vraag uit de biblio-
theek onze vereniging (adres: Bi-
bliotheek Landbouwhogeschool Wa-
geningen) maar eens wat boeken
te leen, b.v. van Minderhoud en
Joustra. Wilt u ze zelf kopen, dan
hebt u meteen de juiste titels en
uitgevers. L.

Vraag 92. a. Welke interesse heb-
ben de bijen in Indië voor de hopen
beras (droge gepelde rijst), die ook
als koopwaar op de passar uitge-
stald ligt? Aan de wijze van wer-
ken te oordelen, verzamelen de
bijen het daaraan klevende meel.
Dit zal waarschijnlijk bestaan uit
de vliezen om de rijstkorrel heen,
wat rijstemeel en de eiwit bevat-
tende kiem die bij het ontbolsteren
losraakt en verpulvert. Waar de
bijen het als stuifmeel verzamelen
en met korfjes vol er vandaan ver-
trekken zou ik willen vragen of
hierin een stuifmeelsurrogatmog-
elijkheid schuilt.

b. Dan zag ik een menigte bijen
ook „meel” verzamelen uit een zak,
waar volgens de kraampjeshouder
stijfsel (tapioca) in zat. Ik kocht
een kleine hoeveelheid van dit meel
en zal dit aan u opzenden. Gaarne
zou ik eens van u willen vernemen,
welke de attractie van deze meel-
soort voor onze *Apis indica* is.

L. de L. van A. te Batavia.

Vraag 93. Eén onze leden zag
onlangs een zwerm afkomen, die
zich in een boom bij zijn buurman

neerzette. De boom stond midden in een akker, die voor bemesting bezaaid was met lupinen. Om de boom, c.q. de zwerm, te bereiken, moest ons lid dus over de akker gaan. Daar de buurman niet thuis was op dat moment, kon ons lid dus geen toestemming vragen om de akker te betreden. Ons lid begaf zich met een hulp naar de boom en vertrapte dus een deel van het gewas. Tijdens het scheppen kwam de buurman in gezelschap van een politiemann opdagen en maakte de agent ons lid een proces-verbaal wegens toegebrachte schade aan het gewas. Op de vraag van de agent of ons lid een schikking wilde aangaan, antwoordde ons lid ontkenkend, zodat hij binnenkort wel voor het gerecht zal moeten verschijnen. De vraag is: welke houding moet ons lid aannemen, was hij gerechtigd zijn bezit terug te halen, ook al kon hij de eigenaar van het perceel door diens afwezigheid geen toestemming daartoe vragen.

M. G. B. te D.

Donkere, dikke honing. (Vraag 86)

Antwoord. Uw honing bevat inderdaad honingdauw (bladluizenhoning). L.

Weideklaver of zaadklaver. (Vraag 87)

Witte klaver is ten allen tijde een goede drachtplant, of ze in massa groeit of verspreid staat in een weiland. L.

Nog eens: Goela Djawa. (Vraag 65)

Antwoord 2. Deze palmsuiker wordt hier in de vorm van platte schijven met een doorsnee van een ontbijtbordje of in kleinere cilindervormige schijven verkocht. Zodra deze waar open tentoongesteld wordt, en vochtig is door weersomstandigheden, is deze palmsuiker een gewilde lekkernij voor de Indische honingbij, die hier vrij veelvuldig voorkomt. Het is dan ook meestal een luid gezoem en gedrang bij de manden, die deze waar inhouden. Ik merkte vaak voorkeur van de bijtjes voor bepaalde stukken uit zo'n collectie. Deze waren meestal de vochtigste. Kan dit misschien liggen aan de soort suiker, waaruit de goela djawa vervaardigd is? Want behalve het sap van de aren of cocospalm wordt ook suikerriet voor de bereiding van deze suikersoort gebruikt. Vroeger heb ik de goela djawa in oplossing (zo dik als Nederlandse keukenstroop) wel als lokmiddel voor bijenzwermen gebruikt. (Bijen worden hier niet „gehouden”, vandaar dat dit zwerm- of volken lokken geoorloofd is.) De stroop of brokken zachte goela djawa werden in een gehalveerd uitgehold stuk palmstam gedaan, het geheel op een koele plek gehangen en binnen een week was de stam bewoond.

Mevr. de Lange-van Alderen, Batavia.

Afdelingsberichten

Beemster

De afdeling Beemster deelt mede dat haar toegewijde secretaris-penningmeester, de heer

M. v. GENDEREN

na een langdurig geduldig lijden van ons is heengegaan. Dat hij in vrede moge rusten.

wen de zaken aan te pakken om de markt te doen herleven. En waar de imkers, die op de Deventer markt verkochten, niet alleen uit de naaste omgeving van de stad, maar zelfs uit Haarlem, Groningen, Dedemsvaart enz. hun waar aanvoerden, dan is het wel zeker, dat aanvoer is te wachten, te meer, daar van verscheiden kanten op heropening der markt werd aangevraagd en aanvoer werd in uitzicht gesteld.

Evenals voorheen zal na afloop van elke markt van de verkopers 2 ct. per kg geïnd worden voor de kas der markt-commissie.

G. J. LANKKAMP.

Groep Graafschap en Lijmers

Onze groep organiseerde op 9 Aug. een excursie naar België. Begunstigd door prachtig weer, arriveerden we om half één bij de mooi gelegen selectie-bijenstand van de heer Gustaaf Biezemans te Oostham, die ons op straat reeds verwelkomde. Hij sprak de wens uit, dat ons bezoek mag bijdragen tot versteviging van de goede verstandhouding tussen Belgische en Nederlandse imkers. De stand van onze gastheer en zijn bijen zagen er goed uit en hij ontpopte zich als een echte bieënvader, die met zijn bijen zeer gemoedelijk wist om te gaan. Over gebrek aan belangstelling had hij niet te klagen, want de imkers hingen om hem heen als bijen om hun koningin. Veel hebben we bij dit korte bezoek gezien en geleerd en we hopen nog dikwijls met deze gulle imker in contact te komen. Mevrouw Biezemans kweet zich uitstekend van haar taak om zoveel dorstigen in zo korte tijd te laven.

Van Oostham ging het naar Brussel waar de 300 deelnemers zich tegoe deden aan patates frites en wat daar bij hoort. Ons bezoek aan het tuinbouwbedrijf te Vilvoorde moest wegens tijdgebrek worden overgeslagen. Via Antwerpen en Tilburg gingen we naar 's-Hertogenbosch, waar nogmaals werd geluncht. In Arnhem werd deze welgeslaagde tocht ontbonden.

Deventer

DE DEVENTER HONINGMARKT HERLEEFT

De commissie der Deventer Honingmarkt heeft in een vergadering, aan de hand van velerlei gegevens, het besluit kunnen nemen, de honingmarkten des Zaterdagavond op het Grote Kerkhof te heropenen. Deze markten werden in 1931 ingesteld, omdat bij avond geen bijen vliegen en kopers dan dus geen last hebben van op honing azende bijen. Dit was waarschijnlijk één der belangrijkste oorzaken, waardoor de Honingmarkt te Deventer een zo grote vlucht nam en in korte tijd de grootste werd in Nederland. Uit enkele gegevens, die ons ter beschikking staan, vermelden we o.a. dat op de eerste marktdag 600 kg honing werd aangevoerd en in 1931 op de markten totaal 3204 kg werd gesleten. In 1935 werd op de Deventer markt bijna 8000 kg honing verkocht. Gegevens van 1935 tot 1939 hebben we niet in juiste cijfers. Wel weten we, dat tot het uitbreken van de oorlog de markt steeds in groei toenam, waarna de door de bezetters voorgeschreven honing-levering met één pennestreek de markt om hals bracht.

Door geringe honingoogsten als gevolg van weersomstandigheden, maar vooral ook doordat tijdens de oorlogsjaren een groot aantal bijenvolken verhongerde, kon er met kans op succes tot heden nog geen poging gedaan worden om de markt te doen herleven. Dit jaar echter, nu uit verschillende streken weer een matige tot behoorlijke honingoogst gemeld wordt, durfde de markt-commissie met goed vertrou-

Inhoud:

Deze maand op de Bijenstal	149
Een nieuwe bijenkast	150
Normalisatie van bijenkasten	151
Congresflitsen	152
Stralend feest in onvolprezen natuur	155
Verkiezing Hoofdbestuur	159
Uit de Jaagkieps	160
Zwermen of niet?	162
Op de heide	163
Vragenrubriek	163
Afdelingsberichten	164

PRIJS DER ADVERTENTIES

Per 1/1 pagina f 150.— Per 1/2 pagina f 25.—
 Per 1/2 pagina f 80.— Per 1/16 pagina f 15.—
 Per 1/4 pagina f 45.—

Spelbùtjes worden alleen bij vooruitbetaling opgenomen. Zij kosten f 1.50 per 20 woorden; elke 4 woorden méér 30 cent. Gewone advertenties contant na ontvangst van nota. Advertenties, die niet vóór de 20e der maand in ons bezit zijn, kunnen niet meer worden opgenomen. Ze worden ook niet automatisch in het volgende nummer geplaatst.

W. J. HARTSTRA, JUBBEGA (Fr.) - Giro 489285
 Magazijn v. Imkersartikelen - Bijenstand Hartelust.
 Wij kunnen U direct uit voorraad leveren: Aluminium Dathepijpen, prima f 5.75; ruime bijenkappen (paardehaarvizier) f 2.50; idem (zwart vizier) f 1.75; paardehaarvizier 35 x 30 cm f 1.25; zwarte vizieren 40 c.; Honingbussen inh. 10 kg f 1.25; schroefdooppen op 1 ponds flacons per 100 f 3.50; per 1000 f 32.50; Afstandblikjes per 100 f 1.90; Vaseline per kg f 1.25; Kartoninlagen per 100 f 1.—; per 1000 f 9.—; Bijenvegers f 1.25; Kaasdoek breed 1 m á f 1.40 p. m; idem br. 1.50 m á f 2.— p. m; Honingflacons 1 pond compl. m. deksel p. 100 f 14.—. Pr. bijenvolken in hoogkorven en kasten Zuivere honing per ponds flacon f 1.25; per 5 kg f 10.—.

TE KOOP: Enige gebruikte **Bijenkorven**, Simplex, model als nieuw, per stuk f 15.—; een **Lichtkast**, Simplex, model als nieuw, f 17.50; een partij uitgeb., br. en h. **Ramen**, resp. á f 0.75 en f 0.50 per stuk. Te bevragen bij: **H. BELLE**, Zaanenlaan 183, Haarlem.

GEVRAAGD: **Honingpers**, omschrijving en prijs: **J. FABER**, Hazenkampseweg 82, Nijmegen.

AANGEBOODEN: artistiek **Bijenstalletje** met plaats voor 2 kasten en 1 korf, vrijwel nieuw. Tevens te koop: 2 **ledige Kast** (verbeterde Simplex), **Korf** en enkele gereedschapjes. Uniek aanbod voor amateurimker. Inl. **W. J. ADAM**, Riouwstraat 94, Wormerveer.

AFD. SMILDE wil bij inschrijving verkopen: **180 korven** en **300 kg Slingerhoning**. Brieven voor 10 October aan **J. BLOMSMA A255**, Boven Smilde. Opening brieven 15 October 2 uur.

TE KOOP: 3 bevolkte en afgevoerde Simplexkasten en één leeg. Een nieuwe 4 raams Honingslinger. Eén koop f 135.—. **J. A. DE JONG**, Stationsweg 41, Arkel.

TE KOOP: 4 volken op 10 ramen en 2 op negen ramen, in één koop f 60.—. **F. J. LUTTIK**, Knolendammerstraat 88, Wormer.

TE KOOP: 5 kast-, 5 korfvolken, 4 raams honingslinger, 12 roosters, 3 ledige korven, uitg. ramen, vlechtrijs enz. f 125.—. **J. Maetsuyckerstraat 125**, Den Haag.

AANGEBOODEN: Prima volken in nieuwe 8 raams Simplexkasten f 35.—; idem op 8 ramen f 16.—, op 6 ramen f 12.50, in 6 raams kast f 20.—. Desgewenst m. bijbehorende suiker. **H. STRIJLAND**, Traaij 303, Driebergen.

BIJZONDERE AANBIEDING: Modern Imkersbedrijf. Wegens omstandigheden te koop 2 bijenstallen, 40 Simplexkasten, 16 V.S. kasten met alle toebehoren en gereedschappen f 3300.—. Eventueel jeep ter overname. Voor gegadigden Ede, Bennekom en omgeving tevens gelegenheid tot woningruil (3½ ha tuin, boomgaard bos en hei, huis met centrale verwarming, licht, water, butagas, met garage en loods). Brieven onder motto „Imkersbedrijf” aan **BIJENHUIS, WAGENINGEN**.

TE KOOP: Bijenvolken en naakte volken. Bij: **G. v. ECK**, Kootwijkerbroek.

TE KOOP: Volken op vijf ramen, lege kasten met z.n. uitrusting en imkersgereedschappen. **S. CANCRINUS**, Dwingelo.

AANGEBOODEN wegens omstandigheden: 5 kasten met honingkamer, met wintervoorraad, compleet met gereedschap, kunstraat, suiker, enz. **BINSBERGEN**, Zandpad 150, Puttershoek.

BIJENHUIS BOEKENHOEK

THEORIE EN PRACTIJK:

HET LEVEN DER BIJEN

door

Dr. A. MINDERHOUD, Rijksbijenteeltconsulent.

Dit boekje bevat de volgende hoofdstukken:

1. De voortplanting der bijen.
2. Ontwikkeling van eitje tot volkomen insect.
3. De arbeidsverdeling der werkbijen.
4. Bijzonderheden uit het leven der vliegbijen.
5. Periodieke verschijnselen in het bijenvolk.
6. De winterrust.
7. De voorjaarsontwikkeling.
8. Het zwermen.
9. Kunstzwermen.
10. Zwermverhinderend.
11. Waarom bij vele imkers de heide-dracht zo vaak mislukt.

Iedere imker moet het leven der bijen kennen om met succes bijen te kunnen houden. Dit boekje is een juweeltje op dit gebied. Het wordt franco toegezonden na betaling van f 1.50 per stuk aan

HET BIJENHUIS - WAGENINGEN

BIJENTEELT

door **A. S. PLANTING**, hoofd der lagere Tuinbouwschool, Paterswolde.

Deze praktische handleiding wordt U franco toegezonden na ontvangst van f 1.20.

HET BIJENHUIS - WAGENINGEN

WIJSHEID EN SCHOONHEID:

„HET LEVEN DER BIJEN”

door **MAURICE MAETERLINCK**

„Op de vleugels van zijn dichterschap voert hij de natuurliefhebber ver boven de feiten van het bijenleven uit naar de wereld van de grote raadselen, die wij, gewone stervelingen, maar al te dikwijls achteloos voorbijgaan. (Maandschrift Augustus, blz. 119).

„... 't prachtige boek van de... diep betreunde imker, schrijver, dichter en wijsgeer Maurice Maeterlinck...” (Mr. L. R. J. ridder van Rappard, openingsrede Congres Amsterdam).

Bestellingen op de nieuwe uitgave, die ongeveer f 4.50 zal kosten, worden nu reeds aangenomen door

HET BIJENHUIS - WAGENINGEN

VOOR ONZE KINDEREN:

„IM MEKE”

DE GESCHIEDENIS VAN EEN HONINGBIJ door **J. van Kruiningen**. Geïllustreerd. Gebonden. Een kostelijk boek voor kinderen boven 8 jaar.

Prijs bij intekening tot 1 Nov.

a.s. f 2.25. Daarna f 2.75.

EEN UITSTEEKEND GESCHENK

De intekening is opengesteld bij:

HET BIJENHUIS - WAGENINGEN

UW BIJENHUIS

TEL. 2863 - WAGENINGEN - GIRO 1171

raad en daad

niet hoeveel, maar hoe!

Niet hoevél volken U houdt, maar hoe U ze houdt is van belang. Eén goed verzorgd volk kan U veel meer honing opleveren dan twee of drie slecht verzorgde.

En: véél honing van één volk kost U veel minder dan weinig honing van veel volken!

OCTOBER, BEGIN van de lente!

Een goed volk, goed ingewinterd, gaat volgend jaar naar het koolzaad om honing te halen en niet om op sterkte te komen. Leest U „Raad en Daad” van Aug. nog eens na! Behalve stromatten en dekkleedjes kunnen we ook dekplanken uit voorraad leveren. **Dekplank „Ideaal”** voor simplex, isolerend board met bijenruimte boven de toplatten, draaischijf met grote en kleine voeropening, beide voorzien van geperforeerd metaal en nog een voergat voor uw voederballon f 3.—

Dekplank met glas voor simplex. Stelt U in staat om ook des winters het volk te zien zonder de bijen te storen. Houten raam met sponningen en één grote

ruit (27 x 33) en twee ruitjes, voeropening met gaas en glas. Bijenruimte boven de toplatten en ventilatie langs de onderzijde. Dit raam in de winter warm toedekken om condensatie te voorkomen f 3.25

Stromat in houten raam, met spongat, huls en spon f 3.25

Idem zonder spongat f 2.35

Stromat zonder raam, met spongat, huls en spon f 2.25

Idem zonder spongat f 1.35

Voederballon, 1 liter, compleet met bordje f 0.80

Dekkleedje van vilt, simplexmaat f 0.50

hoe bestrijdt u de wasmot?

In de eerste plaats, door uw ramen, voor U ze opbergt, te zwavelen. Verpak ze daarna ieder afzonderlijk in een courant. Hang ze in de lege bakken en sluit die muizendicht af met reisramen of koninginroosters. En bewaar ze droog.

Snijdt uw oude raten uit en stuur ze met uw wasafval zo spoedig mogelijk naar het Bijenhuis. In verband met de verlaagde kunststraatprijs betalen wij voor ruwe raaf f 1.— per kg.

Zwavelapjes, pakje van 12 stuks f 0.20.

een lust voor het oog

moet uw honing zijn, met zorg gewonnen en volkomen zuiver.

Kaasdoek 75 x 75 cm f 0.70

Kaasdoek aan het stuk, 1.55 m breed, p. meter f 1.10

Honingzeef, zwaar vertind, fijne koperen

zeefplaat f 5.50

een uitnodiging om honing te eten

moeten uw flacons zijn: helder glas, elegant model, onberispelijke sluiting met twee inlagen.

Pondsflacon met goudgeel conservengelakt schroefdeksel, met karton- en perkament-inlage, per 100 f 15.—

Halfpondsflacon als boven, doch met blanke schroefdeksel, per 100 f 13.50

Monsterflacons, ½ ons, met conservengelakt schroefdeksel, per 100 f 7.—

5 ponds honingemmertje, binnen en buiten goudgeel conservengelakt, hengsel aan draagband, oversluitend deksel, per stuk f 0.60

10 ponds honingemmertje, uitvoering als 5-ponds f 0.80

25 ponds honingemmer, van buiten blank, van binnen goudgeel conservengelakt, aangesoldeerd hengsel, oversluitend deksel f 1.20

50 ponds honingemmer, van buiten blank, van binnen goudgeel conservengelakt, 2 handvatten, bodem versterkt met stevige ijzeren hoepel, oversluitend deksel f 2.—

een keurig en fleurig etiket, de vlag die de lading dekt

Het kost U bijna niets en uw honing brengt een belangrijk hogere prijs op. Onderschat U ook niet de reclame-waarde van een mooi etiket: iedere keer dat uw flacon op de ontbijttafel verschijnt, leest men uw naam en adres. Van nevenstaande verkleinde en ongekleurde afbeelding krijgt U slechts een flauwe indruk van de uitvoering; vraagt ons daarom gratis en franco een monster. Levering van half October af. **Honing-etiket, kleurendruk, per 100** f 1.—
Idem, per 1000 f 9.—
Bedrukken met uw naam en adres en inhoud tegen kostprijs.

en ten slotte: een gelegenheidsaanbieding

Wij hebben nog enkele drie-raams slingers zonder onderstel, die wij tegen verlaagde prijs opruimen. Komt U bij gelegenheid eens kijken of vraagt U een nadere beschrijving bij ons aan. Verder hebben wij nog een

bepaalde voorraad **honingbekers**, die wij opruimen voor f 4.— per 100 stuks. Als U hiervoor belangstelling hebt, zenden wij U gaarne een monster toe.

het bijenhuis met raad en daad voor onze bijenteelt paraat

UW BIJENHUIS - WAGENINGEN

GIRO 1171 telefoon 2863